

การศึกษาแนวทางในการจัดการคลังสินค้า: กรณีศึกษา โรงผลิตน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์

The Study Guidelines in Warehouse Management : A Case Study of Drinking water factory storage. KCR Co., Ltd.

วิภาวดี วงศ์ภูมิเลิศ¹ และ วิชาญ เลิศลพ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการคลังสินค้าของ โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดการคลังสินค้าของโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ บุคลากรระดับปฏิบัติการ และเจ้าของกิจการ จำนวนทั้งหมด 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างและการระดมสมองเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการคลังสินค้า

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาของกระบวนการรับสินค้า มีปัญหาเกี่ยวกับจุดรับสินค้ากับจุดวางสินค้าสำหรับส่งออกเป็นบริเวณเดียวกัน ในกรณีที่มีสินค้าเข้ามาจำนวนมาก และมีสินค้าส่งออกพร้อมกัน กระบวนการจัดเก็บสินค้ามีปัญหาการจัดสรรพื้นที่ในการจัดเก็บสินค้าที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่ได้กำหนดตำแหน่งสำหรับจัดเก็บสินค้า ปัญหาการจ่ายสินค้าไม่ครบตามคำสั่งซื้อสินค้าที่ลูกค้าต้องการ และปัญหากระบวนการตรวจนับยอดสินค้าผิด จำนวนที่มีอยู่จริงไม่ตรงกับจำนวนสินค้าที่มีอยู่ในระบบทะเบียน 2) แนวทางในการแก้ปัญหาคือการจัดประชุมพร้อมทั้งเขียนระเบียบการปฏิบัติงานกระบวนการจัดเก็บสินค้า นำเทคโนโลยีที่เป็นซอฟต์แวร์สำหรับการจัดการคลังสินค้า มาช่วยแก้ไขปัญหา พนักงานจัดเก็บสินค้าต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานในการเคลื่อนย้ายและจัดเก็บสินค้า มีการอบรมการจัดการสินค้าคงคลังให้กับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนในการทำงานของพนักงานฝ่ายสินค้าและพัสดุ สินค้า มีการอบรมการจัดการสินค้าคงคลังให้กับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนในการทำงานของพนักงานฝ่ายสินค้าและพัสดุ ให้การอบรมการจัดระบบการจัดการสินค้าคงคลังที่เรียกว่าระบบการบริหารคลังสินค้าโดยผู้ขาย และควรมีระบบจัดเก็บโดยกำหนดตำแหน่งตายตัวกระบวนการจ่ายสินค้า มีระบบควบคุมโดยยึดหลัก สินค้าที่เข้ามาก่อนก็ต้องจ่ายออกไปก่อน พนักงานจ่ายสินค้าต้องทำการตรวจสอบรายการจ่ายสินค้าก่อนทำการจ่ายสินค้า และจัดทำป้ายแสดงระบุตำแหน่งให้เห็นอย่างชัดเจน กระบวนการตรวจสอบยอดสินค้า ให้ทำการตรวจนับสินค้าภายในคลังสินค้าไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง พร้อมทั้งปรับยอดสินค้า กับตัวในระบบคลังสินค้าพร้อมจัดทำเครื่องหมายระบุตำแหน่งพื้นที่ที่ได้ตรวจนับยอดแล้ว

คำสำคัญ : คลังสินค้า; การจัดการคลังสินค้า; โรงงานผลิตน้ำดื่ม

¹การจัดการโลจิสติกส์เชิงยุทธศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

This research aimed at 1) the examination of K.C.R. drinking water plant's warehouse-management problems, and 2) the exploration of K. C. R. drinking water plant's warehouse-management guidance. A total number of 12 key informants were categorized into 2 groups: operational staffs and entrepreneurs. The research tools for identifying the warehouse management solutions included the structured in-depth interview form and brainstorming.

The research results revealed that 1) the problems related to the receiving procedure were found in time of the prevalence of a large number of incoming and outgoing goods because the loading and unloading place was in the same location. The storage problems were derived from the inefficient area allocation as a result of no determination of a specific storage area. Besides, the goods distribution problem involved the customers' failure to receive their actually-ordered quantity. Meanwhile, there was also the inventory discrepancy between the actual number of goods and the quantity as shown in the records. 2) The solutions may include the following actions: arrangement of meetings, preparation of regulations on operation and storage procedure and use of warehouse management software. Besides, it was required for storage staffs to comply with goods removal and storage manual, while the trainings on inventory management beginning from the work process of goods and supplies staffs and on Vendor Managed Inventory (VMI) should be arranged too. A storage system should be available with a fixed positioning along with the implementation of first in first out strategy in picking operations. Thus, prior to the picking of goods, the picking staffs should inspect them and make a banner clearly identifying their position. With regard to the inventory inspection, the inventory observation should be conducted twice a year for the purpose of inventory adjustment in line with the warehouse system records. The inspected areas were then marked.

Keywords: Warehouse; Warehouse management; Drinking water factory

บทนำ

น้ำดื่มเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ ในแต่ละวันผู้คนต้องดื่มน้ำเป็นจำนวนมาก นับวันความต้องการบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร

การบริหารจัดการคลังสินค้าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการทำงานด้านโลจิสติกส์ เนื่องจากคลังสินค้าถือเป็นห่วงโซ่ที่สำคัญของ

การกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค ถ้ามีการบริหารจัดการคลังสินค้าที่มีประสิทธิภาพก็จะส่งผลดีต่อองค์กรในทางด้านการบรรเทาการทำงานที่เป็นระบบ ส่งผลต่อการตอบสนองต่อลูกค้า หากมีการบริหารจัดการคลังสินค้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลเสียต่อองค์กร

โรงงานน้ำดื่ม เค.ซี.อาร์ เป็นอุตสาหกรรมธุรกิจครอบครัว ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายน้ำดื่มบรรจุขวด ในรูปแบบขวดพลาสติกใส ทั้งปลีกและ

ส่ง จากการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมาพบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - 2559 โรงผลิตน้ำดื่มมีผลประกอบการที่ลดลง ผู้ประกอบการจึงมีเป้าหมายในการเพิ่มผลประกอบการให้เพิ่มมากขึ้น โดยมองว่าน่าจะเป็นผลมาจากปัญหาภายในกระบวนการจัดการของโรงงาน และควรหาแนวทางในการปรับปรุงเรื่องการจัดการ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การศึกษาแนวทางการจัดการคลังสินค้า กรณีศึกษา โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์” โดยต้องการจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการ โรงน้ำดื่ม เค.ซี.อาร์ สามารถนำไปใช้แก้ไขสภาพปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหา พัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการคลังสินค้าของ โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดการคลังสินค้าของโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางในการจัดการคลังสินค้า กรณีศึกษาโรงผลิตน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 เจ้าของกิจการและผู้บริหารจำนวน 5 คน

2.2 พนักงานที่ปฏิบัติงานในฝ่ายรับสินค้า ฝ่ายจัดเก็บสินค้า ฝ่ายจ่ายสินค้า ฝ่ายตรวจสอบยอดสินค้า ในโรงผลิตน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ จำนวน 25 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการจัดการคลังสินค้าในโรงผลิตน้ำดื่ม เค.ซี.อาร์ โดยจะทำการศึกษาด้านกระบวนการรับสินค้า ด้านกระบวนการจัดเก็บสินค้า ด้านกระบวนการจ่ายสินค้า ด้านกระบวนการตรวจสอบยอดสินค้า ใน

โรงผลิตน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ ซึ่งใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการจัดการคลังสินค้า(ชนิด โสรรัตน์, 2552, หน้า 7-12)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาที่โรงผลิตน้ำดื่ม เค.ซี.อาร์ ตั้งอยู่ ซอยอิสรภาพ 29/1 ถนนอิสรภาพ ตำบลวัดท่าพระ อำเภอบางกอกใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2559

5. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

5.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ สภาพปัญหาการจัดการคลังสินค้าของโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ ประกอบด้วย กระบวนการรับสินค้า กระบวนการจัดเก็บสินค้า กระบวนการจ่ายสินค้า และ กระบวนการตรวจสอบยอดสินค้า

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ แนวทางในการจัดการคลังสินค้า ของ โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ และความเป็นไปได้ของการจัดการคลังสินค้าของ โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ สภาพปัญหาการจัดการคลังสินค้าของโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ ประกอบด้วย 1. กระบวนการรับสินค้า 2. กระบวนการจัดเก็บสินค้า 3. กระบวนการจ่ายสินค้า 4. กระบวนการตรวจสอบยอดสินค้า

ตัวแปรตาม คือ แนวทางในการจัดการคลังสินค้าของโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ และความเป็นไปได้ของการจัดการคลังสินค้าของ โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์ (วิศิษฐ์ วัฒนานุกูล, 2552) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า โลจิสติกส์ หมายถึง กระบวนการวางแผนการดำเนินการ เพื่อควบคุมประสิทธิภาพการไหลเวียน

ของสินค้าและ หรือบริการ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบการจัดการคลังสินค้า การบริหารต้นทุน การขนส่ง ห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value Chain) ไปจนถึงจุดที่สินค้าและหรือบริการถึงมือผู้บริโภค

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการคลังสินค้า

(ทวิศักดิ์ เทพพิทักษ์, 2551) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า กระบวนการทำงานของคลังสินค้าถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบโลจิสติกส์ที่สำคัญซึ่งในอดีตบทบาทและความสำคัญของคลังสินค้านั้นจะถูกมองข้ามจากองค์กรธุรกิจ โดยมักจะมองการปฏิบัติงานของคลังสินค้าเป็นภาระหรือต้นทุนของบริษัท แต่ในปัจจุบันคลังสินค้าถือว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ดังนั้นองค์กรธุรกิจได้หันมาให้ความสำคัญและมีการวางกลยุทธ์ด้านคลังสินค้าเพิ่มมากขึ้น

(ธนิต โสรัตน์, 2552, หน้า 3-4) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า คลังสินค้า (Warehouse) หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาสินค้าให้อยู่ในสภาพดี และมีคุณสมบัติที่พร้อมจะส่งมอบให้กับลูกค้า บุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทาน หรือภายนอกโซ่อุปทาน โดยคลังสินค้าทำหน้าที่เป็นสถานที่พักและเก็บสินค้าหรือวัตถุดิบหรือวัสดุต่าง ๆ จนกว่าจะมีการเคลื่อนย้ายส่งมอบไปสู่ผู้ที่มีความต้องการ ไม่ว่าจะเพื่อการผลิต หรือเพื่อจำหน่ายจ่ายแจก หรือขาย ดังนั้น กิจกรรมของคลังสินค้าจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน เพราะคลังสินค้าเป็นสถานที่เก็บสินค้าคงคลัง หากมีการจัดการสินค้าคงคลังที่ดีจะสามารถช่วยในเรื่องของการประหยัดค่าใช้จ่ายในการลดต้นทุนโลจิสติกส์ได้ ก่อให้เกิดสภาพคล่องและผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on investment)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภากร อุ่นอินทร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการปรับปรุงระบบการจัดการคลังสินค้า สำหรับโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ

ทำงานตั้งแต่การวางแผนระบบคลังสินค้า โดยอาศัยหลักการเข้าก่อน ออกก่อน (FIFO) การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หลักประกอบด้วยส่วนของการรับข้อมูล ส่วนการจัดการคลังสินค้า การวางแผนสินค้า การส่งสินค้าออก การตรวจสินค้าคงคลัง พบว่าแนวคิดการพัฒนาสามารถลดขั้นตอนการตรวจวัตถุดิบก่อนการเข้าระบบ การค้นหาข้อมูลและการรายงานการสร้างเอกสารสำหรับการตรวจเช็คสินค้า สามารถลดจำนวนขั้นตอนลงได้ในทุกขั้นตอน

ค่านาย อภิปรัชญาสกุล (2557) ได้กำหนดแนวทางการจัดเก็บสินค้าไว้ 2 รูปแบบดังนี้ การจัดเก็บแบบกำหนดช่องเก็บสินค้าตายตัว (Fixed Location Storage) เป็นวิธีที่ง่าย เนื่องจากกำหนดตำแหน่งจัดเก็บให้กับสินค้าแต่ละชนิด เช่น สินค้าใหม่ที่จะออกตลาดควรจะมีเก็บ ด้านหน้าคลังสินค้า ถ้าสินค้าใดไม่ได้ใช้อย่างต่อเนื่องให้นำไปเก็บอยู่ด้านหลังคลังข้อเสียคือการใช้ประโยชน์พื้นที่ต่ำทำให้ต้องทำการจัดเก็บสินค้าคงคลังแต่ละชนิดในระดับสูงสุดเพื่อรองรับ การจัดเก็บแบบกำหนดช่องเก็บสินค้าแบบสุ่ม (Random Location Storage) โดยการจัดเก็บสินค้าจะเก็บได้ทุกตำแหน่งที่มีช่องว่าง ไม่แยกแยะประเภทสินค้าวางปะปนประเภทสินค้าไม่เป็นหมวดหมู่ เมื่อมีที่ว่างก็สามารถนำสินค้าเก่าไปจัดเก็บได้

ปวิณรัตน์ เพียรโสธธ (2553) วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารคลังสินค้าและการตรวจนับ สินค้าคงคลังกรณีศึกษาบริษัท ไฮคิวอิลิตี้การ์เมนท์ จำกัด พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการที่ผู้บริหารยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารคลังสินค้าและการตรวจนับ สินค้าทุกสิ้นเดือนและยังไม่ได้มีการออกแบบแผนผังของคลังสินค้า เจ้าหน้าที่ยังขาดการวางแผนการจัดการและการดำเนินงานในคลังสินค้า ดังนั้นจึงได้มีการปรับปรุงคลังสินค้าใหม่ทั้งระบบ โดยได้ทำการออกแบบแผนผังคลังสินค้า รวมถึงการออกแบบภาพรวมของคลังสินค้าให้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ของเจ้าหน้าที่ในคลังสินค้า มีการวัดผล

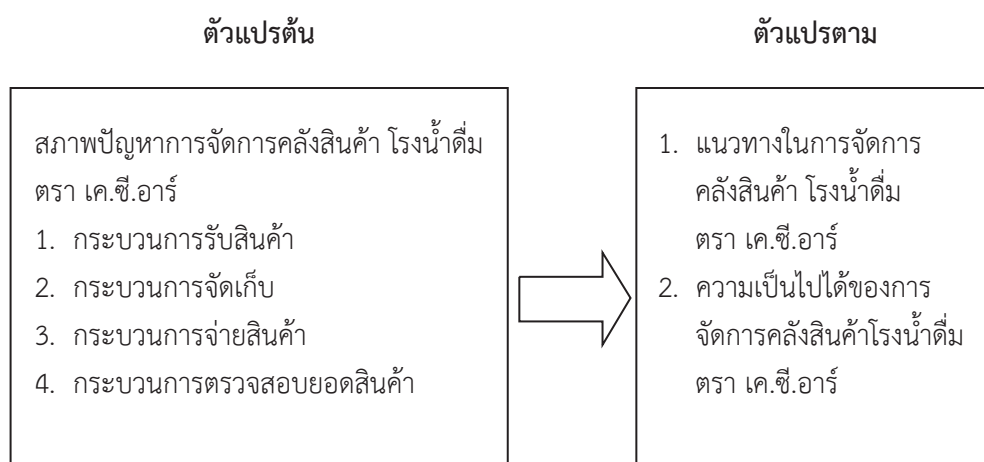
การดำเนินงาน (KPI) และมีการตรวจนับสินค้าในสิ้นเดือน ผลจากการวัดผลจากการปรับปรุงคลังสินค้าให้อัตราการใช้พื้นที่ในคลังสินค้าลดลงถึง 20% ลดระยะเวลาในการหยิบจ่ายวัตถุดิบ 34% ลดอัตราการหยิบวัตถุดิบผิดพลาด 92% ลดจำนวนการวางวัตถุดิบไม่ถูกต้องที่ 100% และลดจำนวนครั้งที่วัตถุดิบกับตัวเลขที่ผิดพลาดไม่ตรงกัน 96%

วราภรณ์ สารอินมูล (2558) ได้ศึกษาความพร้อมของพนักงานแผนกคลังสินค้ากับการใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการคลังสินค้า WMS ผล

การศึกษา พบว่า การวิเคราะห์การรับรู้การใช้ระบบจัดการคลังสินค้าของพนักงานคลังสินค้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการรับรู้เป็นรายด้านพบว่า พนักงานคลังสินค้ามีการรับรู้การใช้ระบบจัดการคลังสินค้าในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. กระบวนการรับสินค้า มีผลต่อ แนวทางในการจัดการคลังสินค้า โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
2. กระบวนการรับสินค้า มีผลต่อ ความเป็นไปได้ของการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
3. กระบวนการจัดเก็บมีผลต่อ แนวทางในการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
4. กระบวนการจัดเก็บมีผลต่อ ความเป็นไปได้ของการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
5. กระบวนการจ่ายสินค้ามีผลต่อ แนวทางในการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์

6. กระบวนการจ่ายสินค้ามีผลต่อ ความเป็นไปได้ของการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
7. กระบวนการตรวจสอบยอดสินค้ามีผลต่อ แนวทางในการจัดการคลังสินค้า โรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
8. กระบวนการตรวจสอบยอดสินค้ามีผลต่อ ความเป็นไปได้ของการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่ให้ข้อมูลคนสำคัญ คือ พนักงาน จะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางด้านการจัดการคลังสินค้าของบริษัท โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. เจ้าของกิจการและผู้บริหาร โรงผลิตน้ำดื่มตรา เค.ซี.อาร์ จำนวน 5 คน
2. พนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงผลิตน้ำ จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่ผ่านความเห็นชอบของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านและได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.7-1.0
2. การระดมสมองเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการคลังสินค้า กรณีศึกษา โรงผลิตน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์
3. แบบประเมินแนวทางในการจัดการคลังสินค้าของโรงผลิตน้ำดื่มตรา เค.ซี.อาร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เจ้าของกิจการและผู้บริหารโรงน้ำดื่ม เค.ซี.อาร์เพื่อค้นหาสภาพปัญหาการจัดการคลังสินค้า
2. นำข้อมูลปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างตารางวิเคราะห์แยกหาประเด็นร่วมและประเด็นที่แตกต่างเพื่อให้ได้ปัญหาที่ครบถ้วน
3. ผู้วิจัยนำเสนอสรุปปัญหาแต่ละปัญหาเพื่อเตรียมนำเสนอให้ผู้ร่วมระดมสมองทราบเพื่อให้เกิดทางออกที่ตรงประเด็น
4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาระดมสมอง สรุปเป็นแนวทางในการจัดการคลังสินค้าโรง

น้ำดื่ม เค.ซี.อาร์ โดยการระดมสมองนั้นดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำเสนอสรุปปัญหาแต่ละปัญหาให้ผู้ร่วมระดมสมองทราบเพื่อให้เกิดทางออกที่ตรงประเด็น

4.2 ดำเนินการระดมสมอง โดยจัดบันทึกความคิดเห็น ให้ผู้เข้าร่วมระดมสมองได้เห็นข้อความอย่างชัดเจนของแนวทางที่แต่ละคนเสนอ

4.3 สรุปแนวทางร่วมแนวทางในการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม เค.ซี.อาร์

5. ประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการจัดการคลังสินค้าของโรงน้ำดื่ม เค.ซี.อาร์ โดยให้เจ้าของกิจการเป็นผู้ประเมินแนวทางถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์นั้นใช้การสร้างตารางวิเคราะห์แยกหาประเด็นร่วมและประเด็นที่แตกต่างเพื่อให้ได้ปัญหาที่ครบถ้วน
2. วิเคราะห์ข้อมูลการระดมสมอง โดยใช้ข้อสรุปแนวทางร่วมแนวทางในการจัดการคลังสินค้าโรงน้ำดื่ม ตรา เค.ซี.อาร์ ที่ผู้เข้าร่วมระดมสมอง เห็นชอบร่วมกัน

3. วิเคราะห์การประเมินแนวทางในการเป็นไปได้นำผลค่าเฉลี่ยของการประเมินไปเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1981, p. 82)

ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความเป็นไปได้

4.50 - 5.00 หมายความว่ามีความเป็นไปได้มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายความว่ามีความเป็นไปได้มาก

2.50 - 3.49 หมายความว่าความเป็นไปได้อปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายความว่ามีความเป็นไปได้น้อย

1.00 - 1.49 หมายความว่ามีความเป็นไปได้น้อยมากที่สุด

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาในการจัดการคลังสินค้า ของโรงผลิตน้ำตาล และแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดการคลังสินค้าของโรงผลิต น้ำตาล เค.ซี.อาร์ ในกระบวนการรับสินค้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) โดยแยกเป็นรายข้อพบว่า ข้อควรมีการประชุม พร้อมทั้งเขียนแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อชี้แจงให้พนักงานที่ทำหน้าที่รับสินค้าได้รับทราบถึงกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง มากที่สุด ($\bar{x}=4.50$) รองลงมาเป็นข้อปรับปรุงประสิทธิภาพของพนักงานในการรับสินค้าของพนักงานรับสินค้า เพื่อเพิ่มความชำนาญและความถูกต้องในการรับสินค้า และเจ้าหน้าที่รับสินค้าต้องตรวจสอบ สภาพของสินค้าให้เรียบร้อย หากมีสินค้าที่ชำรุด หรือเสียหายให้คัดแยกออกมา เพื่อจัดส่งคืนหรือเปลี่ยนคืนสินค้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$)

ผลการประเมินแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดการคลังสินค้าของโรงผลิตน้ำตาล ตรา เค.ซี.อาร์ ในกระบวนการจัดเก็บสินค้าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$) โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การอบรมการจัดการสินค้าคงคลังให้กับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนในการทำงานของพนักงานฝ่ายสินค้าและพัสดุ พร้อมทั้งให้การอบรมการจัดระบบการจัดการสินค้าคงคลังที่เรียกว่า Vendor Management Inventory (VMI) เพื่อสะดวกในการตรวจสอบสินค้าคงคลัง, การนำเทคโนโลยีที่เป็นซอฟต์แวร์สำหรับการจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management System : WMS) เข้ามาช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว กล่าวคือรับสินค้าแล้วมีปัญหาในการจัดเก็บ ไม่มีพื้นที่เพียงพอในการจัดเก็บสินค้า ทำให้ไม่สามารถวาง ตามแผนผังสินค้าที่แน่นอนได้การใช้เทคโนโลยีดังกล่าวทำให้เพิ่มขีดความสามารถใน

การแข่งขัน, นำซอฟต์แวร์สำหรับการจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management System : WMS) เข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหาพื้นที่จัดเก็บสินค้ามีจำกัด ไม่สามารถจัดโซนหรือตำแหน่งการวางสินค้าได้อย่างชัดเจนและการค้นหาสินค้ายาก, และพนักงานจัดเก็บสินค้าต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานในการเคลื่อนย้ายและจัดเก็บสินค้าเพื่อแก้ไขปัญหาความเสียหายของสินค้าจากการเคลื่อนย้ายและจัดเก็บสินค้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x}=4.0$)

ผลการประเมินแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดการคลังสินค้าของโรงผลิตน้ำตาล เค.ซี.อาร์ ในกระบวนการจ่ายสินค้า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อในช่วงตรวจนับยอดสินค้าให้ใช้บุคลากรในการตรวจนับจำนวนมาก เพื่อให้สามารถตรวจนับยอดสินค้าได้รวดเร็ว และยอดสินค้ามีความถูกต้องตรงกัน, ทำฉลากหรือสัญลักษณ์ระบุสินค้าที่ตรวจนับแล้วเพื่อแก้ไขปัญหาการไม่ได้ทำการตรวจนับยอดสินค้า, และการจัดทำใบบันทึกรายการสินค้าหรือ (Stock card) เพื่อตรวจนับสินค้าในคลังสินค้า เพื่อให้ทราบว่ามีการคงเหลือของสินค้าเท่าไร มีการเบิกจ่ายไปจำนวนเท่าไร เพื่อสะดวกในการตรวจนับสินค้าในคลังสินค้า ทั้งนี้ยังเป็นการป้องกันสินค้าเกิดการสูญหาย มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x}=4.0$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่าควรมีการประชุม พร้อมทั้งเขียนแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อชี้แจงให้พนักงานที่ทำหน้าที่รับสินค้าได้รับทราบถึงกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง มากที่สุด ($\bar{x}=4.50$) เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา คือ การจัดประชุม พร้อมทั้งเขียนระเบียบการปฏิบัติงาน กระบวนการจัดเก็บสินค้า นำเทคโนโลยีที่เป็นซอฟต์แวร์สำหรับการจัดการคลังสินค้า มาช่วยแก้ไขปัญหา และเมื่อพิจารณาการรับรู้เป็นรายด้านพบว่า พนักงานคลัง

สินค้ามีการรับรู้การใช้ระบบจัดการคลังสินค้าในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก พนักงานจัดเก็บสินค้าต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานในการเคลื่อนย้ายและจัดเก็บสินค้า ที่ต้องจัดทำคู่มือเนื่องจาก พนักงานได้รับการอบรมในช่วงเวลาจำกัดหลายเรื่องอาจทำให้เกิดการหลงลืมขั้นตอนต่างๆ ของโรงงาน เพราะการเรียนรู้จะต้องค่อยๆ เรียนรู้ กล่าวคือต้องใช้เวลา คู่มือจะเป็นสิ่งที่คอยย้ำเตือนให้พนักงานได้ดำเนินการได้ถูกต้อง อันนี้ส่งผลดีต่อโรงงานที่จะไม่เกิดข้อผิดพลาดในเรื่องต่างๆ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับ วราภรณ์ สารอินมูล (2558) ได้ศึกษาความพร้อมของพนักงานแผนกคลังสินค้ากับการใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการคลังสินค้า WMS พบว่า การวิเคราะห์การรับรู้การใช้ระบบจัดการคลังสินค้าของพนักงานคลังสินค้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ควรมีการอบรมการจัดการสินค้าคงคลังให้กับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนในการทำงานของพนักงานฝ่ายสินค้าและพัสดุ สินค้า มีการอบรมการจัดการสินค้าคงคลังให้กับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนในการทำงานของพนักงานฝ่ายสินค้าและพัสดุ ให้การอบรมการจัดระบบการจัดการสินค้าคงคลังที่เรียกว่าระบบการบริหารคลังสินค้าโดยผู้ขาย และควรมีระบบจัดเก็บโดยกำหนดตำแหน่งตายตัวกระบวนการจ่ายสินค้า มีระบบควบคุมโดยยึดหลัก สินค้าที่เข้ามาก่อนที่จะจ่ายออกไปก่อน พนักงานจ่ายสินค้าต้องทำการตรวจสอบรายการจ่ายสินค้าก่อนทำการจ่ายสินค้า จัดทำป้ายแสดงระบุตำแหน่งให้เห็นอย่างชัดเจนกระบวนการตรวจสอบยอดสินค้า ให้ทำการตรวจนับสินค้าภายในคลังสินค้า ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง พร้อมทั้งปรับยอดสินค้า กับตัวในระบบ คลังสินค้าพร้อมจัดทำเครื่องหมายระบุตามพื้นที่ที่ได้ตรวจนับยอดแล้วเนื่องจากคนงานไม่ได้ผ่านการศึกษาเรื่องการจัดเก็บสินค้า จึงควรมีการให้ความรู้กับพวกเขา ในการดำเนินการซึ่งจะทำให้เขามีความรู้ความสามารถ ซึ่งส่งผลดีต่อโรงงาน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณรัตน์ เพียรโรสง

(2553) วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารคลังสินค้าและการตรวจนับ สินค้าคงคลังกรณีศึกษาบริษัท ไฮยิวคอลลีตี้การ์เมนต์ จำกัด พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการที่ผู้บริหารยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารคลังสินค้าและการตรวจนับ ดังนั้น จึงได้มีการปรับปรุงคลังสินค้าใหม่ทั้งระบบ โดยได้ทำการออกแบบ แผนผังคลังสินค้ารวมถึงการออกแบบภาพรวมของคลังสินค้าให้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ของเจ้าหน้าที่ในคลังสินค้า มีการวัดผลการดำเนินงาน (KPI) และมีการตรวจนับสินค้าในสิ้นเดือน ผลจากการวัดผลจากการปรับปรุงคลังสินค้าให้อัตราการใช้พื้นที่ในคลังสินค้าลดลงถึงร้อยละ 20 ลดระยะเวลาในการหยิบจ่ายวัตถุดิบร้อยละ 34 ลดอัตราการหยิบวัตถุดิบผิดพลาดร้อยละ 92 ลดจำนวนการวางวัตถุดิบไม่ถูกที่ 100% และลดจำนวนครั้งที่วัตถุดิบกับตัวเลขที่ผิดพลาดไม่ตรงกันร้อยละ 96

ควรมีการอบรมการจัดการสินค้าคงคลังให้กับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนในการทำงานของพนักงานฝ่ายสินค้าและพัสดุสินค้า มีการอบรมการจัดการสินค้าคงคลังให้กับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนในการทำงานของพนักงานฝ่ายสินค้าและพัสดุ ให้การอบรมการจัดระบบการจัดการสินค้าคงคลังที่เรียกว่าระบบการบริหารคลังสินค้าโดยผู้ขาย และควรมีระบบจัดเก็บโดยกำหนดตำแหน่งตายตัวกระบวนการจ่ายสินค้า มีระบบควบคุมโดยยึดหลัก สินค้าที่เข้ามาก่อนที่จะจ่ายออกไปก่อน (สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, ผู้บริหารบริษัท) พนักงานจ่ายสินค้าต้องทำการตรวจสอบรายการจ่ายสินค้าก่อนทำการจ่ายสินค้า จัดทำป้ายแสดงระบุตำแหน่งให้เห็นอย่างชัดเจนกระบวนการตรวจสอบยอดสินค้า ให้ทำการตรวจนับสินค้าภายในคลังสินค้า ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง พร้อมทั้งปรับยอดสินค้า กับตัวในระบบ คลังสินค้าพร้อมจัดทำเครื่องหมายระบุตามพื้นที่ที่ได้ตรวจนับยอดแล้วเนื่องจากคนงานไม่ได้ผ่านการศึกษาเรื่องการจัดเก็บสินค้า จึงควรมีการให้ความรู้กับพวกเขา ในการดำเนินการซึ่งจะทำให้เขามีความ

รู้ความสามารถ ซึ่งส่งผลดีต่อโรงงาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรตรวจนับสินค้าภายในคลังสินค้าไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง พร้อมทั้งปรับยอดสินค้า กับตัวในระบบ Stock ให้ตรงกัน

2. จัดพื้นที่ในการตรวจนับยอดสินค้าให้ชัดเจนระหว่างสินค้าที่ตรวจนับแล้วกับสินค้าที่ยังไม่ตรวจนับ พร้อมจัดทำเครื่องหมายระบุตามพื้นที่ที่ได้ตรวจนับยอดแล้ว เพื่อป้องกันการตรวจนับยอดซ้ำซ้อน

3. ในช่วงตรวจนับยอดสินค้าให้ใช้พนักงานในการตรวจนับจำนวนมาก เพื่อให้สามารถตรวจนับยอดสินค้าได้รวดเร็ว และยอดสินค้ามีความถูกต้องตรงกัน

4. ทำฉลากหรือสัญลักษณ์ระบุสินค้าที่ตรวจนับแล้วเพื่อแก้ไขปัญหาการไม่ได้ทำการตรวจนับยอดสินค้า

5. จัดทำใบบันทึกการขายสินค้าหรือ (Stock card) เพื่อตรวจนับสินค้าในคลังสินค้า เพื่อให้ทราบว่ามีรายการคงเหลือของสินค้าเท่าไร มีการเบิกจ่ายไปจำนวนเท่าไร เพื่อสะดวกในการตรวจนับสินค้าในคลังสินค้า ทั้งนี้ยังเป็นการป้องกันสินค้าเกิดการสูญหาย

เอกสารอ้างอิง

- คำนาย อภิรัชญาสกุล. (2557). **การจัดการคลังสินค้า: Warehouse Management**. กรุงเทพฯ: โฟกัส มีเดีย.
- ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2551). การศึกษาความพร้อมและการปรับตัวของสาขาบริการโลจิสติกส์ของไทยที่มีต่อการเปิดเสรีการค้าบริการโลจิสติกส์. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**, 29(3), 30-47.
- ธนิต โสรัตน์. (2552). **การจัดการคลังสินค้า..ยุคใหม่**. ค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.logisticsthaiclub.com/index.php?mo=3&art=280061>
- ประภากร อุ่นทิพย์. (2551). **การปรับปรุงระบบการจัดการคลังสินค้าสำหรับโรงงานอิเล็กทรอนิกส์**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโซ่อุปทานแบบบูรณาการ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิศิษฐ์ วัฒนานุกุล. (2552). **การจัดการไอทีโลจิสติกส์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วรารณ สารอินมุล. (2558). การศึกษาความพร้อมของพนักงานแผนกคลังสินค้ากับการใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการคลังสินค้า WMS. **วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน**, 1(2), 74-82